

MAGYARÁG

VII. No. 65
1938. Mar. 6

2 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

HODZSA MILÁN TÁVIRATOK NAGY BESZÉDBEN VÁLASZOLT HITLER ÉS GÖRING BESZÉDEIRE

Prága, március 5. Hodzsa Milán miniszterelnök a parlament péntek délelőtti ülésén részletes expozét tartott. Sajnálattal állapította meg, hogy az utóbbi években a népek és államok békés együttműködése elé akadályok emelkedtek, de

kifejezte azt a meggyőződését, hogy ezek átmeneti jellegű tünetek. Elégtétellel vette tudomásul Franciaországnak azt a kezdeményezését, hogy a Népszövetséget életképesebbé tegye.

teni, hogy ha sor kerülne érdekeink megvédésére, a csehszlovák nép ilyen értelemben cselekedne és megvédené önállóságát. Ünnepeiyesen jelenitem ki, hogy Csehszlovákia határai érinthetetlenek. Ez az ország ezer év óta küzd függetlenségéért és a béke szilárd akarátának kihangsúlyozása mellett minden áldozattal kész ennek a függetlenségének megvédésére.

Csehszlovákia és Németország kapcsolata

Hodzsa ezután a Németországgal való kapcsolatokról beszélt és beszéde további részét ez a probléma töltötte ki.

Meg kell állapítani, hogy Göring legutóbbi beszéde aggasztó ténnyé terelte át a problémát. Már Hitler utalt arra a tízmillió németre, akik a birodalom határain kívül élnek.

Amikor erről beszélt, Hitler Csehszlovákiára is gondolatott, mert ennek az országnak a területén különböző nemzetiségek szinte önálló területeken laknak egy tömegben.

Hitler kiemelte beszédében, hogy a német nemzet feladata azoknak a német szörványoknak a megvédése, melyek más országok határain belül élnek és nem elég erősek a saját emberi és népi jogaik megvédésére. Csehszlovákia nem sorolható ezen országok közé, mert nem lehet azt állítani, hogy a csehszlovákiai németek nem lennének elég erősek saját emberi és népi jogaiknak megvédésére. Csehszlovákia a területén élő nemzeti kisebbségeknek biztosította mindazon jogokat, amelyet egy modern állam biztosíthat.

Ha felmerülhet az a kérdés, hogy Hitler az említett kijelentés megtételekor Csehszlovákiára is gondolt, azt a prágai kormány élénk sajnálkozással venné tudomásul.

Ilyen értelmű nyilatkozat az ország belügyeibe való beavatkozással volna egyértelmű. A prágai kormány nem tenne jó szolgálatot, ha nem jelentené ki a legteljesebb határozottsággal, hogy soha és semmilyen körülmények között nem tűrheti a belső ügyekbe való beavatkozást.

— Mi keressük a békét — mondotta emelt hangon Hodzsa —, de nyíltan ki kell jelen

Kétfélmillió nyolcszáz ezer leierért perli Bihormegyei dr. IACOB IOAN

Ezelőtt jó pár esztendővel érdekes birtokvásárlás jött létre dr. Iacob János és a fizetési nehézségekkel küzdő Salonta város között, amelynek mint ismeretes, rengeteg ingatlan vagyonát elárverezték, mert nem tudott eleget tenni a Postatakarékpénztárnál felvett kölcsön törlesztési kötelezettségének. Dr. Iacob eladta hatalmas erdejét Salonta városának, azzal, hogy a város 9 millió lei fizet az erdőért.

Eltelt a határidő, a város nem fizetett és ekkor dr. Iacob fizetésre szólította fel a várost. A város most sem tudott fizetni és akkor kiegészített a megyei prefektúra útján a várossal úgy, hogy a megye fogja kifizetni a Salonta város adósságát. Salontának ugyanis nagy követelése van a megyétől az Orosi pusztá eladásából, illetve kisajátításából kifolyólag és ebből akarta a megye kifizetni dr. Iacob követelését. Ekkor, megegyeztek, hogy a követelés útján a megye 10 százalék kamatot fizet. A megye törlesztett is több részletet, úgy, hogy a tartozásból már csak 2 millió lei adós

ság maradt fenn, de a megye tartozott még ezenkívül a kamatokkal is. Így a követelés mintegy 2,800.000 leire rug. Minthogy a megye ezt a hatalmas összeget nem fizette meg, dr. Iacob beperelte a megyét és a törvényszék holnap dönt az érdekes kérdés felett, a melynek egyik főkérdése: mennyi kamatot fizethet a megye, mint közjogi személyiség magántartozása után?

Gyermekholttest az uccán

Tegnap este az oradeai lóvásártéren egy rongyokba burkolt gyermekholttestet találtak. A vizsgálat megindult. Az ügyészség rendelkezése a kis holttestet felboncolják.

IDŐJÁRÁS

Változó felhőzet, nagyobbára esős idő. Étel helyen fagy.

SCHUSCHNIGG A NEMZETKÖZI SAJTÓKIÁLLÍTÁSON

Bécs, március 5. Bécsben most nyílt meg a nemzetközi sajtókiállítás, amelyet dr. Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár nyitott meg. A kancellár beszédében kitért arra, hogy Ausztria jövőjének fejlődését illetőleg, nincs ok semmi aggodalomra. Az osztrák helyzetet csak nagyon kevesen ismerik a mag teljes egészében. A fejlődés biztosítására való tekintettel szükség van egy-egy átmeneti intézkedésre, ezek azonban nem jelentik azt, mintha Ausztria végül is feladná függetlenségét s az Anschluss bekövetkezik.

SZTRAJKOK ANGLIÁBAN

London, március 5. Több angol vegyipari gyár munkása sztrájkba lépett bérkövetelések miatt. A sztrájkolók megszállták a gyárpüléket. A munkaadók kijelentették, hogy csak abban az esetben tárgyalnak a munkásokkal, ha kiüritik a gyártelepeket.

A glasgowi ácsok, asztalosok, tetőfedő és szerelő munkások sztrájkja még tovább tart. A békéltető tárgyalások folynak. Biznak abban, hogy két-három napon belül létrejön a megegyezés.

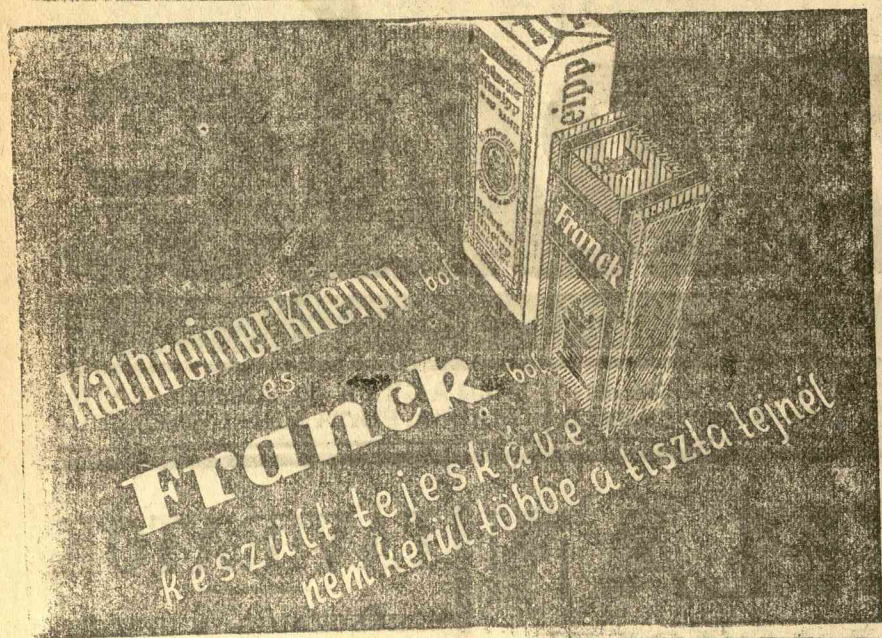
A KALIFORNIAI ARVIZKATASZTRÓFA

Newyork, március 5. A kaliforniai árvizkatasztrófa veszteséglistája a következőképpen alakult: a halottak száma 108, míg 100 ember eltűnt. Az anyagi kár 25 millió dollár. Az ottani meteorológiai intézetek továbbra is kedvezőtlen időt jósolnak. Kaliforniában még mindig tartanak a záporosók.

KATONAI SZOLGÁLATRA KÖTELEZTEK A LENGYEL NŐKET

Vársó, március 5. A lengyel képviselőház csütörtökön törvényjavaslatot szavazott meg a nők kötelező katonai szolgálatáról. A lengyel nőket tizenkilenc és huszonöt éves koruk között katonai segédszolgálatra fogják alkalmazni.

Az új nagyszabású ajándék-akciónk 31. szelvénye

A román sajtó tükre

MEGTORLÁS

A „Semnalul” mai számában az „Anarchia megtorlása” cím alatt a következő vezércikket közli:

Az elmúlt kormányzat alatt egymást követték a kormány emberei által elkövetett visszaélések. Bár a rend biztosítására hivatott szervek nagy erőfeszítéseket tettek, tömérdek törvénytelenesség történt. A szélsőség ágensei a társadalom söpredékével karöltve terrorizálták az embereket, amelyeknek csak a jelenlegi kormány energiája és presztízse vehetett véget. Ha azonban a cuzista anarchia 44 napja után a nyugalom annyi promptsággal állott helyre az egész országban — a közvélemény még várja a neki járó törvényes elégtételt és szankciókat akar. Nem bosszuszomj ról van ilyen szó. Egészen egyszerűen a II. Károly király büntetőtörvénykönyv kategorikus intézkedéseinek alkalmazásáról van szó a bűnözőkkel szemben.

Az új sajtótörvény

Az Indreptarea, Averescu marsall és állam-miniszter lapja, a készülő sajtótörvény időszzerűségével kapcsolatban érdekes visszaemlékezéseket és megjegyzéseket közöl.

Két évvel ezelőtt — írja a lap —, amikor Mircea Djuvara, az alkotmány-jog kiváló professzora volt az igazságügyi tárca gazdája, a sajtószervezetek képviselői, valamint a legnagyobb napilapok igazgatói folytatólagoosan mint egy 12 értekezletet tartottak a miniszternél. Ezeknek az értekezleteknek a tárgya egy sajtótörvény-tervezet volt, amelynek a rendelkezései rendkívül szigorúaknak látszottak. A lapok igazgatóinak közpénz biztosítékot kellett volna le-

tenniük záros határidőn belül s amennyiben ezt elmulasztják, úgy a kiszabott biztosíték háromszorosát fizetik büntetésképpen. Az újságírókat kötelezte a szervezet, hogy teljes és igazi névükkel jegyezzék

cikkeiket; az írói nevek és beírástól tilosak lettek volna, stb.

„A nyugtalanítási lehetőségek egész sorozata várt volna így a sajtóra”.

A miniszternél folyó tárgyalások — írja a lap — rendkívül hevesek voltak, maga a miniszter azonban szép bizonyítékát adta úgy megértő magatartásának, mint őszinteségének. Sok módosítást tett lehetővé és kijelentette, hogy a törvénytervezet nem ő készítette, hanem kormányától kapta.

Mircea Djuvara távozásával aztán nem volt többé szó a kérdéses törvénytervezetről, sőt sok ideig újabb sajtótörvényről sem. A kérdés a Goga Octavian elnöklete alatti kormány uralomrakerülésével egyidejűleg került ismét napirendre. ekkor azonban már nem az újságírás erkölcsösebbé tétele, hanem a sajtónak a zsidóktól való megtisztítása volt a cél.

Az új sajtórendszer, amelyről csak beszélni hallottunk, de a részleteiről nem tudunk még semmit, kielégítheti a mi

Ajándék-akciónk

szelevénye

31

Aki a folytatólagoosan megjelenő számokat összegyűjti, résztvesz az „Ajándék-akciónk”

1938. február — március

jogos kívánságunkat, s egyben emelheine az állam negyedik hatalmának a tekintélyét. Kinek is lehetne bátorsága, hogy a jövőben leleplezzen egy-egy bűnös tisztviselőt, a közpénzek hűtlen kezelőjét, az állam pénzén meggazdagodott egyént. — különösen a jóvátétel e korszakában — amikor tudja, hogy ha a bűnös magas védelmet élvez, esetleg büntetlennel megmenekül, az újságíró pedig a közvélemény és a becsület szolgálatában a börtönbe kerülhet?

Akitől ellopták a Nobel-díjat

Berlin, március 4. Wannov dr. bünperében, akit Ossietzky Nobel-díjának elsikkasztásával vádolnak, folytatták a bizonyítási eljárást.

A Nobel-békédíjjal kitüntetett Ossietzky elmondotta, — hogy a 100.000 márkát kitevő összeget gyógykezelésére akarta fordítani.

— Az volt a benyomásom — mondotta —, hogy multbeli munkásságom alapján nem érdemteltem meg a díjat s annak

odaitélése politikai demonstráció volt.

Ennek ellenére mégis elfogadta békédíjat egyrészt azért mert nem akarta a legnagyobb nemzetközi kitüntetést elutasítani, másrészt pedig a külföldi közvélemény úgy sem hitte volna el, hogy önként mondott le a békédíjról és azt hitte volna, hogy a Harmadik Birodalom nyomása alatt cselekedett. Ezzel még csak jobban elrontotta volna a dolgot.

Mikor értesült Wannov dr. cselekedeteiről, valósággal összeroppant és élete legnagyobb csalódását érezte.

Ossietzky tovább akarta folytatni vallomását, mikor azonban vallomásának ehhez a részéhez érkezett, olyan gyengeség vett erőt rajta, hogy az orvosok közbeléptek és nem engedték, hogy további kérdésekre válaszoljon.

A német gyarmati álmom

A Daily Telegraph rendkívül érdekes cikket ír a német nép egységéről. Ennek a cikknek egyik érdekes bekezdése a következőképpen hangzik:

„Az Essenben megjelenő „Nationalzeitung” azt írja, hogy a német egységnek meg kell teremtnie. A németeknek egynek kell lenniük. A lapnak ez a felhívása nem lep meg bennünket és, nagyon jól tudjuk, hogy mire céloz a „Nationalzeitung”. Arra céloz, hogy a nagy Németországon kívül van még egy kis tartomány és ez Ausztria. Nem vagyunk kétségben az iránt, hogy Berlin sóvár szemekkel néz Bécs felé. A német sas falánk és eljön az a pillanat, — bármennyi cáfoló nyilatkozat lásson is napvilágot Berlinben — amikor ez a mono sas be fogja kapni kisebb kétéjú társát. Ausztria függetlensége már ebben a pillanat-

ban sem több, mint fikció. Sőt még az iránt sincs semmi kétségünk, hogy Ausztria határain túl nem áll meg a porosz katonacsizma. Hitler álma a nagynémet birodalomról veszélyes álmom. Annyival is inkább, mert ebben az álomban olyan realitások szerepelnek, mint a: most épülő német tengeri haderő, a repülőterek végeláthatatlan sora, az új bombavetők, az új tankok és az új műutak, amiket igen könnyen bele lehet kapcsolni a szomszéd államok műútjaiba kelet felé. A német egység ezt jelenti: Terjeszkedni kelet felé és a bécsi Szent Ist-

ván templom tornyára kitűzni a horogkeresztet lobogót. Ez a német álmom. S lehet, hogyha Franciaország és Anglia nem fordít elég figyelmet az eseményekre, ez az álmom egy szép napon valóra is válik”.

Férfi és nő

szövetmaradékok,

egész öltöny és kabát méretben is, szabókellékek, ingzeffir, damaszt és vászon maradékok érkeztek

Steiner maradékoshoz

Calea Victoriei 3. az udvarban balra

Eredeti Melichar

kanalas rendszerű legújabb kivitelű minden nagyságban és sortávolságban a Miniszterium által engedélyezett vámentesség folytán azonnali szállítással míg a készlet tart, igen olcsó árban kapható

GLÜCK MIKSA Oradea, Str. Aurel Vlaicu 28

EGY EMBERÖLTŐ HARCA AZ IGAZSÁGÉRT

EGY NYUGALOMBA VONULÓ RENDŐRTISZT VALLOMÁSAI

A Hivatalos Lap január 1-i száma közölte, hogy Fodor Béla az oradeai államrendőrség egyik legkitűnőbb tagját március 1-i dátummal nyugdíjazták. Fodor Béla már hosszabb idő óta beteg-szabadságon van és szabadságon töltötte a rendelkezés megjelene óta eltelt két hónapot is. A határnap most lejárt és Fodor Béla március 1-ével szabályszerűen nyugalomba vonult.

Fodor Béla az oradeai lakosság rokonszenves „Béla bácsiának” a hivatalából való távozása többet jelent egy nyugdíjba menő tisztviselő visszavonulásánál. Fodor Béla távozásával egy darab mult, egy korszak az elmúlt negyedszázad egyik oradeai jellegzetessége tűnik el ismét.

Fodor Béla, — mint minden délután a — rendes napi római partija mellett ült. Nem lepődik meg, hogy érdeklődünk, mint ahogy esztendő-kön keresztül a hivatalában is készséggel állt mindig mindenki rendelkezésére. Beszélni kezd és két handrómi közben meglevenedik a mult.

— Pontosán 1913. január 1-én — most január elsején volt 25 éve —, hogy az oradeai rendőrségre irnoknak ki-neveztek. Egy negyed század. Sokat láttam, hallottam, sokat tapasztaltam. Tejfeles száju, fiatalember voltam, amikor beléptem és mint öreg meg-rokkant ember távozom. Most, a saját akaratomból megyek. Az elmúlt év folyamán szív-trombozis támadt meg és ez a betegség tudvalevően a legteljesebb nyugalmat kívánja. Ezért betegszabadságot kértem, majd benyújtottam a nyugdíjaztatásom iránti kérvényem is. A még az elmúlt év folyamán benyújtott nyugdíjazási kérvényemre érkezett meg a kedvező döntés és március elsejével nyugdíjba helyeztek.

— A 25 év alatt sok utat befártam. Első beosztásom a be-jelentő-hivatalba szolgált. Itt akkoriban állították fel a be-jelentő hivatalt. Itt Rácz András lett a bejelentő hivatal főnöke, dr. Szentmiklóssy volt a fogalmazó és melléjük osztott be Gerő Armin főkapitány. Én voltam az, aki a be-jelentő hivatalt Oradeán beszerveztem. Már akkoriban több nyelvet tudtam — románul, németül, olaszul — és így rámbízták az idegenellen-őrzési ügyosztályt is.

— Két évig dolgoztam a be-jelentő hivatalba és onnan a

Szőke rendőrkapitány vezetése alatt működő bűnügyi büntető bírósághoz kerültem, mint a tolonc ügyosztály előadója. Ezzel véget is értek a nyugodt béke idők és változa-

tos, izgalmas napok következtek. Kitért a háború és ki-nentem az olasz harctérre. Három év múlva felmentettek és in-kor visszajöttem Gerő főkapitány a rendőri büntetőhivó-

Egy negyedszázad bűnügyi krónikája

— A hosszú évek során számtalan érdekes, izgalmas esetem volt és rengeteg sikeres nyomozásban vettem részt. Zavaros idők voltak, de becsülettel megállottuk a helyünket. Amint most vissza-emlékszem, szinte egymás után vonulnak fel előttem az érdekesebbnél, érdekesebb bűnügyek. Melyikre emlékez-zem, melyiket emlitem meg? Talán a Hilaria uccai betörés, amelyik „111 darab ruha” címen ment át a bűnügyi kö-rökben a köztudatba. Isme-retlen tettesek egy szegény családnak kifosztották a laká-sát és ellopták az egész vagyo-nát képező 111 darab ruháját. A leghíresebb betörők kerü-ltek lakát alá Cauli Viktor, Bolba András, Perey Mátyás, Nagy nevei voltak az akkori elvilágnak. A legérdekesebb azután az volt, hogy a bíróságon az orgazda két évet ka-pott a betörők pedig másfél évi fogházzal uszták meg.

— Vagy talán a

Ciorogariu uccai rablótámadást

emlitem. A Grünwald bádó-gárugyár tulajdonosának a la-kását fosztották ki éjszaka 12 órakor. Reggel 6 órakor már a tettesek a bűnjelekkel együtt a rendőrségen voltak.

— A Tobolik gyilkosság?

Az Alapi uccán leszúrták. A hullát vérbefagyva találták és semmi bűnjel sem maradt. A gyilkost egy óra múlva elő-állították. Egy soffór volt, sir-va vallotta be a bűnét.

Nem volt érdektelen az az ékszerablási ügy, amelynek során fegyelmi alá kerültem. A tettesek végigfosztogatták az aradeai városokat és Bécsbe szöktek. Ott lekapták őket. A nyomozást a bécsi Landesge-richt folytatta le és az ered-ményről értesítette a követ-séget. A követség beküldte az iratokat és ellenen megindi-tották a fegyelmet. A vizsgá-lat annyira tisztázott, hogy a vizsgáló vezető Oleras vezérigazgató a legteljesebb meg-elégedését fejezte ki és a leg-felsőbb helyről dicséretet kaptam.

— A negyed század alatt sok főnököm volt, sok mun-

katársam, sokan szerettek, so-kakat szerettem. De talán mégis senkiről sem emlék-szem vissza olyan tuláradó szeretettel, mint Morar Ghita-ra a bűnügyi osztály elhunyt főnökére, aki a bűnügyi szol-gálat alatt — a forradalom idején is kitartott mellettem és mindig éreztem a me-eg-őszinte szeretetét.

Fodor Béla azt hiszi, hogy befejezte. Pedig nem. Még er-dekel bennünket egy pár egé-szen „egyéni” esete. Találko-zása az egészen nagyokkal. Ami nem mindenkivel eshe-tik meg. Fodor Béla pedig be-szél. És amit mond már nem emberi, nem mult. Ez már egy történelem...

— Hát igen. Megboldogult Ferdinand királlyal két ízben kerültem kapcsolatba. Annak idején, amikor Ferdinand ki-rály Budapestről Bucureşti-be utazott. Oradeától Ciuceaig engem rendelték ki, hogy a személyes biztonságára fel-ügyeljek. Második alkalom-mal közvetettebb volt a kap-csolat. Nem régiben írtak ép-pen arról a pokolgépes me-rényletről, amelyet Ferdinand király ellen egy debreceni vasuti felügyelő akart elkö-vetni.

Ezt a Belmont nevű felügye-lőt, a pokolgéppel együtt én fogtam el és én adtam át a szigurancának.

— Valami élmény. Amit so-ha nem lehet elfelejteni...

— Az is van. A kommun utolsó éjszakája. Akkor már felborulóban volt a rend és a felelőtlen csapatok garázdál-kodtak. Ezek már egyes sze-mélyek üldözésére vetemed-tek. Én minden erőmmel az üldözöttek védelmére keltem. A felelőtlen csapatok a kom-mün utolsó éjszakáján össze-fogdosták a román vezetőtér-fiakat dr. Ciorogariu Román az elhunyt püspököt, dr. Fgri Gergelyt, dr. Ardelean Justint, dr. Popa Teodori, Goia espe-rest, Surducian Traiant. Az ágy-ból húzgálták ki és kalap, ci-pónélkül hozták be őket. A foglyokat a rendőrprefektus előszobájában helyezték el. A terroristák folytatni akarták a Ciordas-Bolcas féle versen-

ság árdragító osztályánál, az ellenőrzéssel bizott meg. Volt akkoriban, mit ellenőrizni...

— De ez sem tartott sokáig. Kitért a forradalom. Jánossy főkapitány megbízásából meg alakítottam az első bűnügyi csoportot. Továbbá egy zseb-tolvaj és egy preventiv csoportot. Ezek vezetője voltam, mint detektívönök. Akkoriban rengetegen voltak, kik a za-varosban halásztak és éjt nap-pá kellett tennünk, ha a ren-dei és a közbiztonságot vaia-mennyire fenn akartuk tar-tani. És nekünk sikerült...

gést. Akkor éjszaka már min-denki elment és Jánossy az el-távozása előtt rábizta a ró-mán urak személyi biztonsá-gát.

— Valóban éjfél tájban egy 45 tagból álló felfegyverzett banda állított be, hogy meg-rendezzék Oradeán Szent Bar-talan éjszakáját. Én azonban nem engedtem be őket a read-őrségre. Amikor erőszakosan kezdtek fellépni erőlyesen megfenyegettem őket és sor-túzet helyeztem kilátásba. A terror legények azt hírték, hogy nagyobb karhatalmi ki-rendeltség felett rendelkezem és elpárologtak. Három óra múlva már ők is menekültek.

Másnap délbén pedig már ezek az urak fogadták a be-vonuló román csapatokat és Ciorogariu Romulus üdvözöl-te a bevonuló csapatok pa-rancsnokát Moşoiu Traian tá-bornokot. A tábornok hadse-géde Gomboş Ulpiu Traian volt, aki amikor megtudta mi történt azonnal bemutatott Moşoiu tábornoknak. És ezek az urak Ciorogariu püspökkel az élükön mindig kimutatták a hálájukat és éreztették a leg-messzebbmenő jóindulatukat.

Befejezzük? Igen. Csak még megemlítjük, hogy — amint az a prefektura irattárából még ma is kitűnik —, a buda-pesti államrendőrség távira-tilag hívta, hogy foglalja el az állását az ottani bűnügyi esztályon. Fodor Bélát azonban akkor már minden idekötötte ehhez a városhoz. Akkor már a város szolgálatába állott a felesége is. Akkor már hozzá-nőt minden rög. Az oradeai rög. Elválaszthatatlanul. Örök-ké?...

Bélyeggyűjtők figyelmébe!

Gyűjtemények kiegészítésére küldök választék-füzetet európai és jobb tengerentúli bélyegekkal. Kérjen próbaküldeményt

ANTON BARTL
Bucureşti V. Strada
Olimpului No. 68

Utlevél és vizum nélküli különvonat Budapestre!

Indul Oradeáról márc. 15-én délelben. Visszatérés Budapestre márc. 20-án este

Résztvételi díj lei: 1.320.- oda-vissza.

Csak egy fényképes személyazonos. ságot igazoló okmány szükséges.

Jelentkezni lehet a

WAGONS LITS/COOK

menetjegyi irodában
Oradea, Reg. Ferdinand 2. Telefon 146

legkésőbb március 8-án este 7 óráig.

A különvonat utasai Budapestben a

„METROPOLE”-ba szállnak
Rákóczi-út 58. a város szívében.

150 modern szoba 4 - pengőtől, teljes penzió 9 - pengőtől. —
Patináshírű kiváló konyha. Valódi ardeali Flekkenkülönlegessé-
gek. Esténként szegedi Farkas Józsa cigányzenekara, d. u. és
este Virány-jazz. Tánc. Perényi Lili énekel.

A vérző Kína

1.

Ama borzalmas rablóhadjá-
rat során, amely ma Kína föld-
jén folyik jó ideje, nyilvánva-
lóvá vált, hogy azok, akik Ki-
na teljes letiprását tűzték ki
célul az első lépéstől kezdve,
kétségbeesetten elszámították
magukat. A hivatalos Japán,
— tehát nem a japán nép,
mert az megint más, mint a
japán nemzet, — szörnyű téve-
dés áldozata. Ez a tévedés vi-
szont megint nem más, mint
az erőszak politikája, a szamu-
raj erkölcsök végtelen sora,
amik együttesen a harácsolást
tűzték ki célul.

A japán hadügyminiszter leg-
utóbb bejelentette, hogy kez-
detét vette a leghosszabb idő-
tartamu hadjárat. Kitért arra
is, hogy Csang Kai Sek tábor-
nok guerillaharcokkal huzza-
halassza az időt. A japán had-
ügyminiszter egyfelől beismer,
másfelől azzal mentegeti ma-
gát, hogy Kína földjén „rabló-
bandák” tüzelnek innen is,
onnan is. Tegnap még kínai
haderőről beszélt. Ma bandá-
kat emleget. Tegnap még úgy
volt, hogy a japán erőszak
könyveszerűen sepperhet végig
a kínai birodalmon, de ma
már nyilvánvalóvá vált, hogy
nem olyan egyszerű gyorsan
előbbre jutni San Szi tarto-
mányban vagy Hopei földjén,
ahol a kilométerjelző kövek
már régen elmerültek a kion-
tott vérben.

A vesztes ebben a rablóka-
dandban nem igen lehet más,
mint a japán erőszak. Az a po-
litika, amely előre megfontolt
szándékkal saját maga lőtte le
egynéhány katonáját oroszva,
hátról, hogy meg legyen az
alkalom arra: most megbosszul-
juk magunkat. Most békét te-
remtünk azon a földön, ahol
minden örökös villongásban él.

A való tény az, hogy Kína év-
százados nyugalomban élt. Ha
voltak is belső bajai, azokat
elintézte saját maga. A belső
nyugalomság mindig levezető-
dött egy-egy felkelésben, amik
nek során a rendet biztosítani
tudták.

Am Japán meg akarta kapa-
rintani Kínát.

Fel akarta falni.

S most úgy látszik, hogy ez
a falat a torkán akad.

2.

Pontosan tisztában vagyunk
Kína földrajzi és népesedési
adataival. Tudjuk többek kö-
zött azt, hogy 400 millió ember
lakik ezen a hatalmas terüle-
ten. Négyházmillió ember, aki
együtt mind, ha kell, az utolsó
csepp véreig kész megvédeni a
földet. Itt a föld az egyetlen,
aminek szörnyű nagy tisztelete
van. A föld, ami életet ad. Ke-
nyeret ad. Jaj annak, aki ezt a
földet el akarja tőlük rabolni.
A kínai szívósan küzd a földjé-
vel. Ádáz csatákat vívott min-
denkor az elemekkel, a száraz-
sággal, a sáskákkal, az istencsa
pásokkal. S meg tudta vetni
a lábát. Nos, az a nép, amely
az elemek szörnyű harcából
győztesen került ki, ne tudna
kellőképpen védekezni

Az édes anyaföld.

Négyházmillió ember védi.
A japán hadügyminiszternek
figyelembe kellett volna ven-
nie, hogy mi fog bekövetkezni.
Itt fiatal leányok, akiknek hoz-
zártozóit japán katonák mé-
szárolták le s anyák, akiknek
gyermekait a japán gépfej-
ver söpörte a földre tekvő re-
gimentté, fegyvert fognak és
dühödten védenek minden talp
alattnyi rögöt. Egyetlen rögöt
sem az idegennel! Ez a felső.
Egyetlen rögöt sem és négy-
házmillió ember, nem négy-

százmillió katona néz farkas-
szemet a Felkelő Nap országá-
nak lobogójával. A japán had-
ügyminiszter megemlékezik ar-
ról, hogy nehéz előre jutni a
guerilla-harcok miatt. Vajjon,
mit gondolt? Talán azt, hogy
itt begömbült gerinccel, teljes
alázattal várják majd a japán
katonák szöges bakancsainak
a tiprását.

Naiv hiedelme.

Csodálatos, hogy a japán
hadügyminiszter nem gondolt
erre a lehetőségre. A helyzet
az, hogy Kínát csak akkor
tudja teljesen meghódítani Ja-
pán, ha négyházmillió ember-
rel szemben másik négyházmil-
lió embert állít szembe. Ez
pedig teljesen lehetetlenség. A
japán számító politika csődöt
mondott. Gazdaságilag ugyan-

csak a számok, az előre nem
látott számok tették tönkre
Japánt, bárhogyan is titkolják
ezt különben s most a harcme-
zőkön ugyancsak számok által
vérzik el.

Négyházmillió ember. Négy
százmillió katona.

Az édes anyaföldért küzde-
nek.

Nem a sáskákkal, nem a
elemi csapások ellen, hanem
egy másik ember ellen, a test-
vérnép ellen, a testvér-faj ellen
amely eddig sehogy sem fért
a bőrébe.

Ilyen küzdelemnek a kina-
nete egy pillanatig sem lehet
kétséges... S más ember a ja-
pán hadügyminiszter helyében
már régen benyujtaná a lemon-
dását...

Megszavazták az új francia munkatörvényt

Párisból jelentik: A francia
kamara csütörtökről péntekre
virradó éjszaka tárgyalta a
munkakodex vitás paragrafu-
sait. A főelőadó éjfél körül be-
jelentette, hogy a kérdés poli-
tikai jellegét öltött s közölte,
hogy Chaumets miniszterel-
nök kéri a bizalmi kérdés fel-
vetését.

Az ülést ezután felfüggesz-
tették. Hajnali három órakor,

a kamara ülésének megnyitása
után a képviselők egyhangu-
lag fogadták el a módosított
hatodik szakaszt. Ezután szá-
vazásra került a sor s e szá-
vazással a kamara 424 szá-
vazattal 134 szavazat elené-
ben elfogadta a munkakodex
törvény javaslatot, amelyet is-
mét a szenátus elé terjeszté-
nek.

Különleges szenzáció a TIVOLI-ban

A nagyvárosok
állandó slágere

San Francisco

Jeanette Mc Donald és Clark Gable együttes világfilmje
végig lebilincselve tart mindenkit. — Új hird. — Olcsó helyárak.

A budapesti mezőgazdasági kiál- lítás látogatóinak elszállásolása

A március 23-28-án Buda-
pesten rendezendő negyven-
hetedik mezőgazdasági kiállít-
ás és tenyészállatvásár látó-
gatóinak elszállásolását a ki-
állítás rendezőbizottságának
felkérésére ez évben is Buda-
pesti Székesfőváros Idegenfor-
galmi Hivatala vállalta magá-
ra. Az elszállásolás elsősor-
ban a budapesti szállodákban
és penziókban történik, ahol
mindenki igényeinek megfele-

lő árban kaphat szállást és el-
látást.

A kiállítás alkalmából engé-
délyezett 50%-os utazási ked-
vezményre jogosító igazolvá-
nyok ára 1.30 P. és kaphatók
az utazási irodáknál.

Amig Ön alszik, a Dármol
dolgozik. Éjjeli nyugalma
nem zavarja és mégis estétől
reggelre biztosan hat. Fájdal-
om nélkül hajt, könnyű és
teljes ürülést idéz elő

BELPOLITIKAI FIGYELO

A Curentul mai számában Pamfil Seicaru figyelemreméltó cikket ír a decentralizáció szükségéről. Pamfil Seicaru javasolja, hogy ne csak tartományfőnökségeket, de tartományi parlamenteket létesítsenek az ország hét nagy városában, ahol hadtestparancsnokságok működnek. E tartományi parlamentek természetesen — nem államkérdéseket vitatnának meg, hanem csak ut-, iskola, egészségügyi, földmívelésügyi kérdéseket, egyszóval a tartomány gazdasági és szociális életével kapcsolatos ügyeket. A tartományfőnöknek — kormányzóknak — államtitkári rangja lenne és felölelné minden minisztérium hatáskörét — a külügy, belügy és hadügy kivételével — (és mindegyik élén egy-egy igazgató állana) —, de a tisztviselői kinevezések áthelyezések, előléptetések felett is a kormányzó döntene.

Pamfil Seicaru javaslatát bizonyára minden vidéki polgár szíves-örömmel aláírja. A decentralizáció azt jelentené, hogy nem kell minden ügyesbajos dologért Bucurestibe utazni, nem kerülne fel minden kérvény és akta a minisztériumba, a helyi problémákat helyi emberek — akik a vidék speciális adottságait, helyzetét és kívánságait legjobban ismerik.

Bármily szép lenne is azonban, úgy hisszük, hogy Pamfil Seicaru elgondolása nem valószínűsíthető meg. Hiszen voltak már kísérletek a tartományi igazgatóságok megvalósítására — és az eredmény az volt, hogy a polgárnak eggyel több instanciához kellett fordulnia. Az oradeai polgár, ha a minisztériumban el akart intéztetni egy ügyet, Timisoarához volt kénytelen előbb fordulni —, hogy onnan továbbítsák kérvényét a minisztériumba.

Igen, meg lehetne valósítani a közigazgatási decentralizációt — ha minden tartománynak külön költségvetése lenne. Ha például az ardealiak által befizetett adókat az ardeali utakra, iskolákra, egészségügyre fordítanák. Ha az adóbevételekből valóban csak a belügyi és hadügyi tárca szükségleteire szolgáló összegeket küldnék a centrumba, a többi ott maradna, ahol befizették. Ha nemcsak a minisztériumot és a parlamentet, de az államkasszát is decentralizálnák.

Hihetünk ebben? Elég ha csak a Betegségélyzőre gondolunk, ahol valóban a legkönynyebb lenne a decentralizáció megvalósítása — és ehelyett a befizetett összegek 70 százaléka a központ habzsolja fel, amikor a vidéki pénztáraknál sem orvosság, sem helyiség, sem orvosi kezelés nincs megfelelő.

CSEHSZLOVÁKIA

vezérkari főnöke nyilatkozik, hogyan készült fel az ország a háborúra

Oradea, március 5. Valljuk meg őszintén: az általános helyzet nem rózsás. Ma már senki sem tagadja meg, hogy egész Európában lázas fegyverkezés folyik és az általános lezserelés kérdése idejét múlt dolog.

Ebben a harcban kétségtelesen igen fontos szerep vár például Csehszlovákiára, amely Kelet és Nyugat között összekötő kapcsot képez.

A jövő háborújával kapcsolatban igen érdekes nyilatkozatot tett nemrégiben Krejci tábornok, a csehszlovák hadsereg vezérkari főnöke, aki igen érdekes módon világított rá: hogyan készül fel Csehszlovákia. Nyilatkozatából az alábbi érdekes részleteket közöljük

Gyors, brutális támadás

A vezérkari főnök így nyilatkozik:

— A harcászat mai legfontosabb feladata az, hogy ne csak a csapattestek létszámát növelje, hanem hogy a csapattestek motorizálásával, megfelelő felszerelésével az egész hadsereg átütő erejét fokozza. Minden mozdulatot gyorsan kell végrehajtani.

Amig 'On alszik

A DARMOL dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhét és fájdalommentes kiürülést. Kellemes hashajtó: **DARMOL**

Patikában és drogériában 4.- és 35.- L

brutálisan és gyorsan támad a kíméletlenségében odáig megy, hogy he sem várja a hivatalos hadüzenetet.

Felfogásom szerint az ellenség a hadüzenet bevétele előtt mozgósítja elsősorban légi haderejét. A cél az, hogy mielőtt az ellenfél megtehetné a preventív intézkedéseket, romba döntse az ipari centrumokat és megbénítsa a forgalmat és közüzemi szolgáltatásokat. — Egy ilyen támadásnak a demoralizáló hatása szinte elképzelhetetlen.

Csehszlovákia tudatában van ennek a ténynek és éppen erre való tekintettel a védekezés módját teljesen átszervezte. A cseh vezérkar nem ragaszkodik a hagyományokhoz és minden technikai újítást bevezet. A vezérkarban elsőrangú szakemberek foglalnak helyet.

Az új védekezési módok

A védelem szempontjából Csehszlovákia vezérkara a következőket tartja szem előtt, mint elsőrendű követelményeket:

1. A mozgósítást a legrövi-

debb idő alatt hajtsák végre s erre a célra kiszabott időt sem mi más esemény ne zavarja meg. Minden egyes csapattestnek biztosítani kell a gyors felvonulást.

2. Minden olyan ipartelep, közművet, elektromos központot, vízierő központot, amely egy egy birodalom legfontosabb szervét képezi külön-külön, meg kell védeni. Ezeknek az ipartelepnek a további működésétől függ a hadsereg további operációs sikere. A cseh vezérkar ezt a kérdést maradék nélkül oldotta meg.

3. Olyan bázisokat kell teremteni, amik utánpótlás tekintetében rendkívüli jelentőséggel bírnak s a bázisokat olyan jól elrejteni, hogy a repülőtémadások veszélye sohasem fenyegetse őket.

A csehszlovák vezérkar 1935-ben kezdte meg a Csehszlovákiát övező s tervbe vett erődgyűrű tanulmányozását. 1936-ban az erődítési munkálatokat

megkezdtek s ezek a munkálatok most is tartanak. Az erődgyűrű a legfokéletesebbek és a föld alatt vonulnak. Attörni ezeket az erődítményeket csaknem teljesen lehetetlen.

A háborus ipar

A legfontosabb szerep vár a mint elsőrendű következménye hadiiparra. A jelenlegi ipari üzemek kapacitását fokozni kell, de emellett arra is törekszik a vezérkar, hogy háboru esetén

huszonnégy óra leforgása alatt minden egyes ipari üzem minden különösebb megerőltetés nélkül kapcsolódhassék a háborus termelésbe.

Végül a fentiekhez hozzá kell fűznöm még a következőket: Csehszlovákia szándékai békések. Csehszlovákia nem akar háborút senkivel sem. De felkészült minden eshetőségre.

SPORT

NUMERUS NULLUS a román sportban?

Tegnap számunkban már jelentettük, hogy az UFSR mélyreható szabálymódosító javaslattal foglalkozik. Az előzetes jelentések a nemzeti válogatott nacionalizációjáról tudtak, a gyűlésen azonban olyan javaslat merült fel, amely a „numerus nullusnak” az összes sport ágakba való bevezetését írja elő. A tervet csak elvben tárgyaltak, mert többen a javaslat ellen foglaltak állást. Tehát a jövőben a bajnokságokban csak etnikai román játékosok szerepelhetnek.

A javaslat ügyében március 11-én folytatják a megbeszéléseket. Amennyiben a javas-

latot elfogadják úgy a kisebbségi játékosok csak barátságos mérkőzéseken szerepelhetnek. A rendelkezést kivétel nélkül végrehajtják, függetlenül egyes játékosok értékétől és tudásától.

A késő esti órákban a javaslat módosítást szenvedett. Ezek szerint a csapatok többsége etnikai román lesz, a többiek román állampolgársággal bíró kisebbségi lehetnek. A nemzeti válogatott többsége etnikai román, kisebbségi csak — legfeljebb egy negyed arányban vehetnek részt, az UFSR előzetes engedélyével.

Crisana-Juventus ma délután

A múlt heti szezonkezdet után a Crisana új küzdelembe indul. Ezúttal a Juventus lesz a Crisana ellenfele. A helyi csapatnak — mint tudvalevő — életbevágóan fontos minden pont és ezért most is minden tudását latba fogja vetni a győ-

zelem érdekében. A Juventus most nagyon jó és a fővárosi csapat az A Divíziót biztosító első négy hely egyikét akarja biztosítani. Délután eldől, hogy melyik csapatnak sikerül közelebb jutni a céljához.

Ma indul az atlétikai élet Oradeán

A futball után éledni kezd Oradeán az atlétika is. Az atléták mezei futással kezdik a tréningeket és vasárnap délután fél 10 órakor az Esta Sun gyárban közös tréninget tartanak. Az első tréning: most

már rendszeres tréningek fogják követni. A vasárnapi tréningen résztvesz az egész oradeai atléta-gárda, mert megkezdik a komoly készülődést a mezei futóversenyre.

IPAROS UJSÁG

Módosítani kell az ipartörvényt!

A hét folyamán már foglalkoztunk a művezetővel rendelkező ipari műhelyek bezárásának veszélyével. Közöltük, hogy az oradeai munkaügyi inspektorátus megértő álláspontra helyezkedett — és a szerzett jogokat, egzisztenciákat nem kívánja bántani és csak a valódi kontárok ellen jár el.

Ez valóban megnyugtató: azonban nem elég. Lehet egy inspektor akármilyen jóindulatu, ha a törvény megkötötte a kezét — nem teheti túl magát annak előírásain. Már pedig az új ipartörvény és ennek végrehajtási utasítása egyaránt szigorú és — kártétel nélkül szögezzük le — a törvény módosítása nélkül nem érhető el a művezetővel bíró régi ipari műhelyek megmentése.

Az ipartörvénynek több olyan intézkedése van, amelyek már az elmúlt két év alatt alkalmazhatatlannak bizonyultak. Nemcsak a fenti intézkedés végrehajtása jelentene leküzdhetetlen nehézségeket, de az iparok felparcellázásának kérdése — a kisiparos jelleg ki nem domborítása is, ami csak most érezteti hatását. Elsősorban nálunk a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségére, azután — most egy újabb félreértés állott elő: a kisiparosokat cégbejegyzésre akarják kötelezni — Sătmăren.

Az egyik sătmăreai lapban olvassuk:

Az elmúlt napokban városunkban közel 400 kisiparos, illetve kiskereskedő nyugalmát bolygatta meg a kereskedelmi és iparkamara egyik rendeletének ellenőrzését végző rendőrségi bizottság. Arról van szó ugyanis, hogy a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek értelmében mindazok az iparosok, akik eladás céljából vesznek nyersanyagot, és mint készárut bocsátják forgalomba, kereskedőknek számítanak.

Mint ilyeneknek, cégüket be kell jegyezniük a kereskedelmi és iparkamara nyilvántartójába. A kereskedelmi törvény fenti rendelkezéseinek értelmében tehát nagyon sok olyan cég vált kereskedelmivé, amely a régi törvénykezés szerint csak ipari vállalkozás volt. A kereskedelmi és iparkamara nyilvántartóba tehát fel kell vésztetniük magukat az órássoknak, mészárosoknak, szűcsöknek, cukrászoknak, tímároknak, pékeknek, vásári szabóknak és nagyon sok másfajta iparosnak.

Négyszáz kereskedő, illetve

iparos van tehát, városunkban, aki nem tudja, hogy tulajdonképpen micsoda: kereskedő-e, vagy iparos.

Mindezek alapján tehát teljesen jogos, amit a cikk címeiben írtunk.

Az iparösszervezetek, vagy akár a munkaügyi inspektorá-

tusok meghallgatása után sürgősen módosítani kell az ipartörvényt — dekrétum-törvény útján. Azt hisszük, hogy Voicu Nănescu munkaügyi miniszter nem zárkózik el az elől, hogy az alkalmazhatatlan paragrafusokat hatályon kívül helyezze, vagy megváltoztassa. Videant consules...

Újabb kísérletek a talpkartell visszaállítására

Bucureştiből jelentik: A bel-földi nyersbőr és készbőr-piacon az utóbbi három esztendőben mutatkozó állandó árszilárdulást a múlt év utolsó hónapjaiban és ez év első heteiben, fokozatos lánghulás váltotta fel.

A bőrárak esésére jellemző, hogy — amíg Bucureştiben a croupon talp ára a múlt év októberében 220—240 lei volt, ez az ár ez év januárjában 170-175 leire esett vissza. Hasonló arányú esés mutatkozik a ch-

reaux-bőrökben is. Így például a belföldi fekete chevreaux ára 49—55 leiről 30—47 leire esett.

Hir szerint a talpkartell visszaállítása érdekében a nagyobb bőrgyárak között tárgyalások indultak.

Az iparosokat természetesen súlyosan érintené a bőrgyárak egészséges versenyének megszüntetése. Reméljük, hogy a kartell-törvény értelmében sikerül megakadályozni a gyárak újabb merényletét.

A női szabó szindikátus közgyűlése

Folyó hó 27-én délután tartotta rendes évi közgyűlését az oradeai nőiszabó Szindikátus a Kisiparos Liga helyiségében. Weisz Sámuel szindikátusi elnök ismertette a nőiszabó szindikátus elmúlt évi munkásságának működését többek között felemlíti, azt a példás összetartást, melyet a szindikátus és tagjai között tapasztalt.

Majd a titkári jelentésre került a sor, melyet Fülöp Dániel titkár terjesztett elő.

Ezekután az új tisztikar megválasztására került sor és a közgyűlés egyhangulag az alábbiakat választotta meg az új vezetőségbe: Elnök: Weisz Sámuel. Alelnök: Auspitz Sámuel, Fidler Gyula. Titkár: Fülöp Dániel. Pénztárnok: Blum Ignác. Ellenőrök: Tolvaj Gyula, Tóth Sándor, Schwartz Andor. Választmány: Keller Salamon, Weisz Jenő, Szabó Lajos, Oláh István, Polák Árpád, Kálmán Mór, Weisz Pál, Nagy Jenő, Fülöp Helén, Bach Aniahné, Babics Anna, Fehér Anna, Szabó Zsigmondné.

Weisz S. elnök köszönetet mond a közgyűlésnek a vezetéssel szemben tanúsított bizalomért és továbbra is kéri a tagok jóindulatu támogatását.

Auspitz Sámuel temetkezési segély alap bevezetését javasolja, amit a közgyűlés meg is szavazott.

Szakmai hírek

Szép ünnep keretében folyt le vasárnap délután a szabázzati tanfolyam vizsgája, amit a nőiszabó iparosok Szindikátusa rendezett a Kisiparos Liga Avram Iancu uccai otthonában. Ezen a befejező aktuson látszott meg milyen értékes és a szakmát magas színvára emelő munkát végzett a nőiszabó iparosok Szindikátus vezetősége élükön Weisz Sámuel elnök és Fülöp Dániel titkárral. A vizsga eredményéről az érdekelteket hivatalosan értesítik.

Piaci vásári szabóiparosok folyó hó 8-án, kedden este 8 órakor a Liga helyiségében fontos szakmai ügyben taggyűlést tartanak, kérjük a tagokat a napirendre való tekintettel mindenki pontosan jelenjen meg. Vezetőség.

Az oradeai „Építőiparosok Szövetsége” a Saspatotában lévő új helyiségünkben I. eme-

let (a Mobila butorraktár felett) az alábbi szindikátusi üléseket tartja. A szobafestő és mázó szindikátus március 7-én, hétfőn délután 5 órakor közgyűlést tart, melyre a tagok okvetlen megjelenését kérjük, tekintettel a tárgy fontosságára. A bádógos és vízvezetékész szindikátus március 9-én, szerda este 6 órakor taggyűlést tart. — A kőműves szindikátus március 10-én, csütörtök este 6 órakor fontos taggyűlést tart. Ezután is felhívjuk a fenti szindikátusok tagjait, hogy a gyűléseken okvetlen pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Folyó hó 9-én, szerdán este 8 órakor a férfiszabó iparosok vezetőségi ülést tartanak, melyre kéri a vezetőségi tagok pontos megjelenését. Elnökség. — Folyó hó 13-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a férfiszabóiparosok fontos szakmai ügyben taggyűlést tartanak. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Vezetőség. — Minden hétfőn este 8 órakor a férfiszabóiparosok vita estélyt tartanak, melynek minden férfiszabóiparos résztvehet, tekintet nélkül, hogy tagja-e a szindikátusnak, vagy sem.

Eredeti közlemény:

Gyomor és bélbetegségben szenvedőknek

B. K. ur Timişoara I. Következő levelet írja nekünk:

„Kérem sziveskedjenek címre még két üveg Gastro D-t utánvét mellett küldeni. Az első üveget feleségem vette használatba és igen jól érzi magát. Évek óta bélbántalmak voltak és mióta Gastro D-t szed, semmi fájdalmat nem érez. Én az év elején egy gyomoroperáción mentem keresztül és szeretnék egy Gastro D. kurát csinálni, mert néha még érzek bántalmakat a gyomromban...

Hálálkodó köszönőlevelek tömege igazolja, hogy rövid Gastro D. kurával a legmakacsabb gyomor-, bél-, epe-, vese és májmegbetegedéseknél, valamint görcsös székrekedés, ideges álmatlanság, hányinger eseteiben valószínűleg meglepően kitűnő eredményeket értek el. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán, megrendelhető 135.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucureşti, Calea Victoriei 121.

SZÉLHAMOSOK ÉS ÁLDOZATOK

Vigyázzunk a „kötvény-ellen- őrökre” és a „tiszteletjegyesekre”

Két apró kis szélhámosságot közlünk itt alább, silány stíliket, amelyek szót sem érdemelnek. A károsultak azonban annyira szegény, magukra hagyott emberek, hogy megkároztatásuk bűn. Sérelmeikért nem is tesznek panaszt hivatalos uton, ezek mellé csak egy forum állhat, a nyilvánosság.

Egy idős, rokkant ember jött be a szerkesztőségbe. Fél karja hányzik, fél szeme nincs. Szánalom ránézni és az embernek szinte megmozdul a keze, hogy — adjon valamit neki. A lelkiismeretlen szélhámosokat azonban ez sem hatja meg. Tőle is — vettek.

Az öreg, Illés Sámuel 74 éves ácssegéd. A Fabriciloruca 11-a. szám alatt lakik. Még a háború alatt vesztette el a szemét és a karját, a Kálmán gyárban történt robbanás alkalmával. Nem is nősült meg azóta sem. Nem talált feleséget magának. Idős nővérel él együtt. Kettesben, szomorúan.

A múlt héten két fiatalember állított be hozzájuk. Az idegenek közül az egyik magas, jól öltözött, a másik idősebb, és alacsonyabb. Természetesen a fiatalabb viszi a szót és határozott hangon odaírnyitja a beszélgetést, ahova akarja. Ő pedig tudja, mit akar. Ékes szavakkal elmesélte, hogy ők egy timisoarai vállalat alkalmazottai, a vállalat pedig valósággal hézagpótló szerepet tölt be. A vállalat egész tisztviselő kara azzal foglalkozik, hogy mindenütt az egész világon figyeli az értékpapírok, járadékok, kötvények huzását és kifizetését. Amikor pedig az értékpapír, kötvény, járadéktulajdonosok tulajdonában levő kötvényeket kihúzzák, vagy pedig a járadékaikat kifizetik, akkor az intézmény azonnal figyelmezteti a tulajdonost. beszedi a kötvény, járadék ellenértékét, a kihúzott összeget és — természetesen — azonnal kifizeti a tulajdonosának. És ezért a kötvény, járadék stb. tulajdonosnak alig kell valamit fizetni. Potom összeg az egész. Mindössze 80 lei beiratkozási díj és némi megfigyelési díj, a tarifa szerint a megfigyelésre átadott értékpapír, járadék stb. számától függően.

Az öreg elképpelve hallgatta a beszédzuhatagot és bizonytalanul háritotta el a pártatlanul kedvező ajánlatot. — Mondta, hogy nem élhet ezzel a kedvező alkalmommal, azon egyszerű oknál fogva, mert nincs értékpapírja, kötvénye, járadéka és egyáltalán semmi bevétele nevezendő ilyen papir-

ja. A fiatal emberek azonban nem tágitottak. Biztatták: gondolkozzék csak, hátha előkerül valami Feltevésükben nem is csatlakoztak. Az öregnek valóban eszébe jutott. Igen, talán lesz valami. Azután nehézkösen felállt, keresgélni kezdett és hosszas kinlódás után a ládafiából előszedte a nehezen várt kincset:

hadikölcsön kötvények.

A látogatók, mint az éhes vadak vetették rá magukat a nem remélt zsákmányra.

— Ez az, — kiáltották és ismét nekiláttak az öreg megdolgozásának. Vállalkoztak a hadikölcsönkötvények „huzásának” a megfigyelésére.

Elmondták, hogy ezeket a hadikölcsönkötvényeket a közel jövőben ki fogják fizetni.

Az öregnek nincs alkalma figyelni és nem tudja majd meg, hogy mikor fizetik a kötvényeket. Ők ellenben majd figyelik. És amikor sor kerül a kifizetésre, akkor majd értesítik. Gyorsan számadást végeztek: az öregnek van 10.600 kötvénye. Ezért most kamatos kamatokkal 14.000 leit fognak fizetni. És mindezért nekik csak 80 lei beiratási díjat kell fizetni, hogy figyeljék.

Nem csoda, hogy a szegény ember megszedült. És nem csoda, hogy az összes többi szegény emberek is megszedülnek. A két lelkiismeretlen gazember pedig rendületlenül keresi fel a szerencsétlen hadikölcsönkötvény tulajdonosokat, s szedi ki belőlük a reménytelenségbe dobált 80 lejet.

A másik panaszos Stoll Béla, az oradeai közönség egyik kedvenc színművésze. Jelenleg állás nélkül. Stoll Béla különben állandó látogatónk, — gyakran fel szokott bennünket keresni, hogy az összegyűlt cserepéldányokról levágja a 25 banis bélyegeket és lecsapjon egy-egy külföldi példányra, ha

MINDENKI
aki kertjét szereti,
MILL-nél
TOMNATIC

szerzi be gyümölcsfa, rózsza, szőlőkötvény, díszcserje, díszfa és tülevelűfa szíkségletét. A legnagyobb telep Romániában. — Arjegyzék kívánságra ingyen. — Telepbirtokos **Buding Károly**

Hallotta, hogy

MILLIOMOS

lehet, anélkül,
hogy valaki is
tudna róla?

Az egész egy pillanat alatt történhetik, a legnagyobb csendben.

Menjen idejében az Állami Sorsjáték eladási irodáihoz, vásároljon sorsjegyet és várja a március 15.-iki húzást.

Akkor nyerhet

EGY MILLIÓ LEIT

A nyereményt azonnal kifizetik és ha kívánja, anélkül, hogy valaki is tudna róla — a titoktartást törvény biztosítja.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

A XVI. SORSJÁTÉK 1. OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSA

MÁRCIUS 15-ÉN

véletlenül ilyen is akad. A világot jelentő deszkákat a bélyeggyűjtés csendesebb, de nem sokkal jövedelmezőbb mesterségével cserélte fel és a régi jó ismerősei szívesen segítik hozzá, hogy bélyeggyűjtő szenvedélyét aprópénzre váltsa.

Most azonban nem bélyeg ügyben jött. Komoly panasz

lítja, hogy ezek a színészek előadást rendeznek és erre az előadásra árúsit jegyeket. Wildnek nincs társulata, nem szerződött színészeket, de nincs is eszük ágában sem előadást rendezni — mondják Stollé-k. Csak az ő nevüket használja fel, hogy pénzhez jusson. A szerződés nélküli színészeknek sokszorosan fáj,

Bozsák Mihály sodronyárugyár
Oradea, Str. D. Cantemir 57.

Gyári áron szállít cinkezt drótfonatokat kerítéseknek, vasajtókat, vaskapukat, mindenfajta sodronyszövetet gyári áron

van. Elmondta, hogy amíg az oradeai állás nélküli színészek visszahúzódtak, a legszerényebben élnek — hogy más kifejezést ne használjunk — és a mai nehéz időkben nem akarjuk megterhelni a közönséget, addig a színészetbe betolakodott jövevények visszaélnek a színész-névvel és egyik másik tisztesebb, közbecsülésnek örvendő színész nevével és becsapják a közönséget. Ennek a színészeket mélyen sértő és nyilvánvalóan csalárd szándékkal beindított akciónak a vezetője Wild József, akinek szomorú emlékü színészi működésére nem szívesen emlékeznek vissza a színészek. Wild most felkerekedett és végigjárja az összes vállalatokat, bankokat nagyobb cégeket, sőt magánosokat is és a szerződés nélküli színészek nevében levágja őket. Azt ál-

lítja, hogy ezek a színészek előadást rendeznek és erre az előadásra árúsit jegyeket. Wildnek nincs társulata, nem szerződött színészeket, de nincs is eszük ágában sem előadást rendezni — mondják Stollé-k. Csak az ő nevüket használja fel, hogy pénzhez jusson. A szerződés nélküli színészeknek sokszorosan fáj,

(t. l.)

Haldoklik Schratt Katalin a nagy osztrák színésznő

Bécsből jelentik: A nagy osztrák színésznő, a 85 éves Schratt Katalin influenzában súlyosan megbetegedett. A nagybeteg művésznőt hietzing villájában ápolják, melyet Ferenc Józseftől kapott ajándékba. Az orvosok véleménye szerint alig van remény arra, hogy Schratt Katalin felépül.

Rádió műsor

VASARNAP

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése, majd egyházi zene. 13. Hírek. 13.15 Dinicu-zenekar. Szünetben hírek. 14.40 Vidám 20 perc. 15. Gazdáknak. 18. Táncczene. 19. Időszerű anyagok. 20. A nemzet órája. 20.20 Karének. 20.45 Gramofonlemez. 21. Dollárkirálynő. Operett három felvonásban. Az operett felvonásainak szüneteiben hírek. 21.30 Gramofonlemez. — Majd hírek közvetítése külföldről németül és franciául.

BUDAPEST I. 10.30 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet. 13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari várplébániá templomból. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.10 Felolvasás. 15. Lemezek. 16. Gazdáknak. 16.45 Viola de gambán zene-számok. 17.20 Előadás. 17.50 Hangverseny ismertetés. 18. Ausztráliai világhangverseny közvetítése. 18.30 Elbeszélés. 19. Liszt-művek zongorán. 19.35 Vitéz Somogyvári Gyula verseiből ad elő. 19.55 Cigányzene. 21. Sporteredmények. 21.10 Hangjáték. 22. Hírek. 22.20 Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.30 Jazz. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

HÉTFŐ

BUKAREȘTI. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 18. Felolvasás. 18.20 Bageac-zenekar. 19. Időszerű anyag. 19.35 Giotta énekes. 19.55 Felolvasás. 20.10 Rádiózenekar. 21.15 Felolvasás. 21.30 Csak Rádió Románia: Táncclemezek. Csak București: Beethoven: XVI. vonósnygyes. 21.50 A két állomás együtt: Lemezek. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23 Szó-koztató zene.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. — 13.05 Énekszámok. 13.30 Hírek. — 14.20 Időjelzés. 14.30 Beszart zenekar. 15.40 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Időjelzés. 18. Hárfafuvala kettős. 18.30 Látogatás a budapesti cserkész-otthonban. 19.15 Cigányzene. 20. Előadás. 20.30 Hanglemezek. 21. Hangversenyismertetés. 21.10 A Filharmoniai Társaság hangversenye. 22.50 Hírek. 23.15 Időjárásjelentés. Majd cigányzene. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Szalonötös. 1.05 Hírek külföldről.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA

ELADÓK

Jövedelmező
magán-
üzleti

Mezőgazdasági-
Szőlő-
Építkezéshez
alkalmas

Venni vagy eladni szándékozik keressék fel sürgősen

Weinberger Gábor adás-vételi irodáját
Oradea, Str. Astra 11.

KERESEK

HÁZAKAT BIRTOKOKAT TELKEKET

APRÓHIRDETÉSEK

POSTA

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataim-
ban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja
marad a konkurenciától félrevezetői

Közös háztartásra menne
jobb iparos tisztességes katho-
likus, szerény igényű, idősebb
leánnyal. Teljes című levelet a
kiadóba kér diszkrécióval „Ha-
zasság nincs kizárva” jelíggel.
845

ÁLLÁS

Vincellért szakembert azon-
nalra felveszek. Freimann,
Str. Nicu Filipescu 19. 843

Fiatall, jó munkás borbély-
segédnek teljes ellátással és sze-
rény fizetéssel azonnali állást
keres. Str. Cuza Voda 18. Re-
ghin, jud. Mureș. 821

Jól főző mindenek szakács-
nét állandó helyre, nyugodt,
kellemes otthont biztosítva fel-
veszünk. Csakis jómodoru,
jobb nő jelentkezzen. Cím a
kiadóhivatalban. 819

Vincellért keresek. Gyümöl-
csöshöz értő előnyben részesül.
Dr. Kaczián Kálmán, Oradea.
Str. Ciordaș 46. 820

Ügynökök (ügynöknők) fel-
vétetnek, jó keresettel. Cím a
kiadóban. 660

Gyermekszertető, főzni tudó
jobb leányt 15-re keresek. Str.
Vladimirescu 6. Grosz. 842

Munkásleányok felvétetnek.
Gyertyagyár, Alea Gojdu 3.
846

Gazdasszony román, német,
magyarul beszélő magános ur-
hoz ajánlkozik. Kakóc Lajosné
Bihar Saveau. 844

VÉTEL-ELADÁS

Egy súlyosztó Singer-gép el-
adó. Str. Ispirescu 9. 848

Kis ház eladó 25.000 leiért.
Str. Milcov 24. 847

Cukrászoknak tortalap, pa-
pirtálca, mignon papírok, papír-
szalvéták nagy választékban a
legolcsóbban Pásztor Ede cég
papíráruházában.

Ford és Hanomag traktó-

rok, téglák és cserép-
prések, esztergapadok, szállag-
fűrészek, 60 HP. Diesel 16—20
HP. petroleum-motorok, egy
középső tűzifecskendő, 4-6 HP
cséplőgarnitúrák, hengerek-
ek, malmai gépek, rovátkoló
és csiszológép, 120 és 200 HP
stabil gépek, szabadalmazott
herefejtő készülékek kaphatók.
Desider Friedrich, Timișoara
IV. Str. Vespasian 4.

Uj, modern hálószoba redő-
nyös ablak olcsón eladó. Str.
E. Kant 2. E. Necunoscute uc-
cából. 823

Gyermekkosci mély, jókar-
ban eladó. Str. London 4. 825

Eladó egy ötlámpás amerikai
márkás rádió. Strada Axente
Sever 15. Deák.

Eladó üzletnek alkalmas ház.
Str. Dumitru Comșa 9. 849

Eladó házhely olcsón. Vasi-
lie Stroescu. Értekezni Str.
Central No. 11. Trumál. 850

Felrakott vályogház. közvet-
len sörgyár mellett Seleuson
26 ezer leiért eladó. 851

Jókarban levő, fehér gyer-
mekkosci eladó. Cím: Colonia
Ioșia Str. 47. No. 23. 863

A nagyállomástól 5 percnye-
re, a volt városi szőlő-telep
mellett, néhány házépítésre
kiválóan alkalmas, köztük sok
saroktelek is eladó. Értekezni
a tulajdonosnál kizárólag dél-
előtt 10-ig, d. u. 2—4 óra kö-
zött, Str. Franceză 12. 860

Eladó egy nagy Singer var-
rógép, 16 K. 33. Calea Ruine-
lor 9. sz. 852

Jóljövendelő üzletház ked-
vező fizetési feltételekkel el-
adó. Str. Iuliu Maniu 80. 853

Saszla, Csabagyöngye szőlő-
oltványok nagymennyiségben,
olcsón eladók. Értekezni Weisz
terménykereskedőnél, Piata M.
Viteazul 10. Telefon 249. 799

Staniol, színes selyem, krepp
és tafett-papírok legol-
csóbb árban kaphatók Pásztor
Ede papírkereskedésben. Piata
Mihai Viteazul 4. (Nagypiac.)

KÜLÖNFÉLE

Multat, jelent, jövőt mon-
dok 20 leiért és bármilyen ba-
jaiban segíteni tudok. Str.
Moldova 58/a Oradea. 5099

Két üzlethelyiség Sft. Ghe-
orghe piac-terén új sarok-ház
kiadó. Értekezni Regele Carol
6. 854

Keresek bérbe kertes magán
házat, mellékhelyiségekkel ap-
rilis 1-re. Kovács, Str. Ingustă
8. 855

Fűszerüzlet lakással azonnal
ra kiadó. Colonia Wassermann,
Bárdosi. 856

Kiadó két hold szőlő Str.
Petőfi végében, Kovácsnál.
857

Gyermeket elvállalok sze-
rény díjazásért. Str. Sim. Bar-
nuțiu 17. 4. ajtó. 859

Elfogadok 5—6 éves fiút,
vagy leánygyermeket tartásra.
Str. Popa Gheorghe 36. 858

Barna csikos mellény elve-
szett. Megtaláló 100 lei jutal-
mat kap. Str. Hilaria 38. 861

Órül-e, hogy kedvezményes
utazás lesz Oradeára?

— Remélem egy kicsit meg-
nő az idegenforgalom mer,
hogy a céjefer vezérigazgató-
sága a fényképkiallításra ocsó
jegyet adott. Most már nem
tudom, hogy minden utasnak
le kell-e fényképeztetnije ma-
gát, vagy pejjig elég fénykép
lesz-e, ha a vonaton felmutat
egy oragyejaji vendéglőji
számlát?

— Bizony jól jön ez a kis
redukció, mert a harmadosz-
tályu vasuti jegyek árát nem
szállítják le. Visszavonták az
első rendelkezést.

— Az nem sokat számít,
mer' most már harmadosz-
tályu jeggyel is fel lehet száll-
ni második osztályra. Olvas-
tam, hogy az új alkotmány
kimongya, hogy nincs osztáj-
különbség.

— Ne vicceljen. Az alkot-
mány csak a társadalmi osz-
tályokra vonatkozik. Erről jut
eszembe, olvastam, hogy a bu-
cureștii Ügyvédi Kamara ke-
resztény ügyvédek nem enged-
ték meg, hogy a zsidó ügyvé-
dek esküt tegyenek és ezért
írásban teszik le az esküt.

— Az az igazi. Az írásos.
Például, ha írás nem lenne
rula, hogy én megesküdtem a
feleségemmel, már régem le-
tagattam volna.

— Mi ujság a külpolitiká-
ban? Mit szól Göring fenye-
gető beszédéhez a német re-
pülőgépekről?

— Ugy olvastam, hogy Gö-
ring kijelentette, hogy a né-
met repülőgépek fogják meg-
védeni és csak amondó va-
gyok, hogy ez igen bombasz-
tikus kijelentés volt.